

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1458

Vragen van het lid **Ormel** (CDA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het plaatsen van Boko Haram op de lijst van terroristische organisaties van de EU* (ingezonden 16 januari 2012).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 8 februari 2012).

Vraag 1 en 4

Wat is uw analyse over het toenemende geweld tegen Christenen door Boko Haram zoals blijkt uit de artikelen «Bloody Christmas»¹ en «Zeker acht doden bij aanslag op bar in Nigeria»?²

Kunt u een analyse geven van de Boko Haram groepering die de laatste tijd steeds nadrukkelijker van zich laat horen en verantwoordelijk is voor het opblazen van het geweld in Nigeria? Deelt u de mening dat Nigeria internationale steun nodig heeft om de groeiende invloed van Boko Haram tot stilstand te brengen?

Antwoord 1 en 4

Het aantal aanslagen gepleegd door de radicaal-islamitische groepering Boko Haram is de afgelopen maanden toegenomen. Hierbij zijn honderden doden gevallen. Daar waar het geweld eerder vooral plaatsvond in de noordoostelijke deelstaten, vonden in juni en augustus en recentelijk rond kerst ook terreuraanslagen plaats in Abuja. Bovendien richt het geweld zich steeds nadrukkelijker tegen christenen, volgens de vermeende leider van Boko Haram als vergelding voor het geweld tegen moslims in Nigeria.

Boko Haram is in 2002 in de stad Maiduguri opgericht door Ustaz Mohammed Yusuf. De organisatie heeft als verklaarde doelstelling de invoering van de sharia in de noordelijke deelstaten en omverwerping van het Nigeriaanse federale democratische stelsel. Er is echter onduidelijkheid over de structuur en omvang van de organisatie en zelfs of er wel sprake is van één organisatie. Zo bestaat het vermoeden dat bepaalde fracties criminele activiteiten ontplooiën zonder hierbij het ideologische gedachtegoed van Boko Haram te delen. Het recente geweld wordt niet alleen veroorzaakt door religieuze tegenstellingen. Wel wordt religie door Boko Haram gebruikt om het land te destabiliseren. Ook de sociaaleconomische ongelijkheid in Nigeria, en in het bijzonder tussen het noorden en het zuiden van het land, speelt hierbij

¹ The Economist van 27 december 2011.

² de Volkskrant van 11 januari 2012.

een belangrijke factor. De hoge werkloosheid onder jongeren biedt hierbij een vruchtbare bodem voor extremistische organisaties zoals Boko Haram. Om deze problemen tegen te gaan is een structurele aanpak nodig. Nederland steunt initiatieven van de internationale gemeenschap om deze oorzaken structureel aan te pakken, zowel op het gebied van bescherming van de mensenrechten als op het terrein van ontwikkelingsproblematiek.

Vraag 2

Kunt u aangeven hoeveel mensen exact om het leven zijn gekomen tijdens de eruptie van sektarisch geweld rond de feestdagen in Nigeria?

Antwoord 2

Bij de terreuraanslagen op drie kerken op 25 december 2011 kwamen ongeveer 50 mensen om het leven en vielen vele gewonden. Bij andere aanvallen op christenen in de afgelopen weken vielen minstens 30 burgerslachtoffers, alsmede een onbekend aantal doden onder de Nigeriaanse veiligheidstroepen en onder militanten van Boko Haram. Het totaal aantal slachtoffers wordt op meer dan 100 geschat. Precieze cijfers zijn niet bekend. Intussen vond op 20 januari een serie gecoördineerde aanslagen op overheidsgebouwen in de noordelijke stad Kano plaats. Hierbij werden tenminste 185 mensen gedood.

Vraag 3

Kunt u aangeven wat de actuele situatie is met betrekking tot de honderden gevluchte christenen in het Noorden van Nigeria, die op de vlucht zijn geslagen nadat tientallen mensen waren omgekomen door een serie aangeslagen gepleegd door aanhangers van de Boko Haram groepering? Kunt u eveneens aangeven in hoeverre er sprake is van vergeldingsacties op de Moslimgemeenschap?

Antwoord 3

Een woordvoerder van Boko Haram stelde op 1 januari een driedaags ultimatum aan christenen om het noorden te verlaten. Tevens werden moslims opgeroepen juist naar het noorden te trekken. Sindsdien zijn er naar schatting honderden tot enkele duizenden christenen uit het noorden vertrokken uit angst voor aanslagen. Op 28 december 2011 werd getracht een Arabische school in de Nigerdelta in brand te steken. Op 10 januari werden een moskee en een Islamitisch centrum in de zuidelijke stad Benin City aangevallen, waarbij ten minste vijf moslims omkwamen. Er wordt geschat dat enkele duizenden moslims reeds het zuiden hebben verlaten uit angst voor represailles.

Vraag 5

Bent u bereid om in EU verband te pleiten voor het toevoegen van Boko Haram aan de lijst van terroristische organisaties?

Antwoord 5

De Nederlandse regering is van mening dat toevoegen van Boko Haram aan de lijst van terroristische organisaties moet worden overwogen en zal dit binnen de EU aan de orde stellen.

Vraag 6

U heeft in het voorjaar van 2011 aangegeven³ dat de Nederlandse ambassade in de contacten met de Nigeriaanse overheid actief aandacht vraagt voor de geweldsescalatie in Nigeria en ook binnen de EU en de VN aandacht blijft geven aan de zorgwekkende situatie; kunt u aangeven in hoeverre dit is bereikt?

Antwoord 6

Naar aanleiding van de recente aanslagen heb ik in een brief aan mijn Nigeriaanse ambtgenoot mijn condoleance aangeboden en mijn medeleven uitgesproken. Daarbij heb ik het geweld veroordeeld en aangedrongen op het bevorderen van de dialoog tussen verschillende religies.

³ Aangangsel Handelingen, nr. 2965, vergaderjaar 2010–2011.

De Hoge Vertegenwoordiger van de EU, Catherine Ashton, heeft namens alle EU-landen de aanslagen op kerstdag veroordeeld en steun betuigd aan de Nigeriaanse overheid om burgers bescherming te bieden. Daarnaast heeft Nederland aangedrongen op bespreking van mogelijke steun in EU-verband om het geweld in Nigeria tegen te gaan en de Nigeriaanse autoriteiten hierop te blijven aanspreken. In de politieke dialoog met Nigeria dringt de EU aan op het voeren van beleid gericht op goed bestuur, mensenrechten, corruptiebestrijding en economische hervormingen. Deze thema's worden gesteund met een programma van € 677 miljoen voor de periode 2009–2013.

Tijdens hun informele overleg («Gymnich») op 9 en 10 maart a.s. zullen de ministers van Buitenlandse Zaken van de EU onder andere spreken over het beleid van de EU ter bescherming van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. Daarbij zal de situatie in Nigeria naar verwachting ook aan de orde komen.

Ook in VN-verband dringt Nederland aan op een krachtige stellingname tegen het geweld en op verbetering van de sociaaleconomische omstandigheden in Nigeria.

Het recente geweld werd door de secretaris-generaal van de VN sterk veroordeeld en de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten riep op 12 januari de Nigeriaanse overheid en religieuze leiders op om gezamenlijk het geweld een halt toe te roepen.

Vraag 7

Door welke Islamitische regeringsleiders is het geweld in Nigeria veroordeeld? Heeft ook de Organisation for Islamic Cooperation (OIC) het geweld veroordeeld?

Antwoord 7

De secretaris-generaal van de Organisation for Islamic Cooperation, professor Ekmeleddin Ihsanoglu, veroordeelde in een verklaring van 22 januari de dreiging van Boko Haram en riep op tot vreedzaamheid en eenheid in Nigeria. Daarnaast hebben zowel Nigeriaanse islamitische leiders als ook vertegenwoordigers van diverse islamitische organisaties in de wereld de aanslagen sterk veroordeeld.